

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS MINISZTERIUM
CSALÁDÜGYEKÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁR

**A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030)
akcióterv munkacsoport ülés**

EMLÉKEZTETŐ

A munkacsoport ülésének helye, időpontja:

Budapest, Szalay utca 10-14. 101. terem

2023. december 5. (kedd) 13:30 – 15.00 óra.

Résztevők:

- Dr. Beneda Attila (Kulturális és Innovációs Minisztérium, Családügyekért Felelős Helyettes Államtitkárság)
- Kokavec Katalin (Kulturális és Innovációs Minisztérium, Családügyi Fejlesztéspolitikai Főosztály)
- Kottáné dr. Baranyi Mária Erzsébet (Kulturális és Innovációs Minisztérium, Családügyi Támogatási Főosztály)
- Dr. Lantai Csilla (Kulturális és Innovációs Minisztérium, Örökbefogadási és Nőpolitikai Főosztály)
- Szilasi Viktória (Kulturális és Innovációs Minisztérium, Családügyi Programtámogatási Osztály)
- Tonté Dóra (Kulturális és Innovációs Minisztérium, Nőpolitikai Osztály)
- Dr. Tóth Ágnes (Kulturális és Innovációs Minisztérium, Nőpolitikai Osztály)
- Bordács Ágnes (Kulturális és Innovációs Minisztérium, Nőpolitikai Osztály)
- Nagy Diána Tilla (Kulturális és Innovációs Minisztérium)
- Annus Gábor (Családbarát Magyarország Központ Nonprofit Közhasznú Kft.)
- Baranyai-Nagy Éva (Belügyminisztérium, Egészségügyért Felelős Államtitkárság)
- Cser Ágnes (Magyarországi Munkavállalók, Szociális és Egészségügyi Ágazatban Dolgozók Demokratikus Szakszervezete (MSZ EDDSZ))
- Dr. András Valéria (Gazdaságfejlesztési Minisztérium, Munkaerőpiaci Főosztály)
- Dr. Király Beatrix (Gazdaságfejlesztési Minisztérium, Foglalkoztatásért és Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság)
- Dr. Levendovszky János (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem)
- Dr. Mészáros Árpád (Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS))
- Dr. Novák Krisztina (Belügyminisztérium, Integrált Jogvédelmi Szolgálat)
- Dr. Papp Katalin (Belügyminisztérium, Egészségügyért Felelős Államtitkárság)
- Dr. Ulicska László (Belügyminisztérium, Gondoskodáspolitikáért Felelős Államtitkárság)
- Dr. Varga Judit (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság, Egyenlő Bánásmódért Felelős Főosztály)
- Frivaldszky Edit (Emberi Méltóság Központ)
- Hercegh Mária (Magyar Szakszervezeti Szövetség)
- Horváth Júlia Borbála (ERGO-Európai Regionális Szervezet)
- Kemény Réka (Központi Statisztikai Hivatal)
- Korinek Livia (Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS))
- Kristófy Mária (Magyar LMBT Szövetség)
- Lakatosné Lukács Zsuzsanna (Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége (VOSZ))
- Mészáros Gréta (PATENT Jogvédő Egyesület)
- Szilágyiné dr. Szemkeó Judit (Fehér Kereszt Gyermekvédő Alapítvány)

Napirendi pontok:

1. Köszöntő
2. A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030) akcióterv 2023. évi főbb módosításainak és a jövőbeni feladatok összefoglaló bemutatása
3. A Nők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport újonnan felkért tagjainak bemutatkozása
4. A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030) akcióterv, 2023-2024. évi Intézkedési Tervében foglalt teljesült intézkedések bemutatása
5. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem női esélyegyenlőség érdekében tett jó gyakorlatainak (Pécsi Eszter Tanári Díj, családbarát egyetem) bemutatása

1. Köszöntő

A Kulturális és Innovációs Minisztérium részéről **Dr. Beneda Attila családügyekért felelős helyettes államtitkár úr** köszöntötte a megjelent Munkacsoport tagokat. Elmondta a résztvevőknek, hogy az elmúlt hetek eseményei csak megerősítették, hogy az együttes erővel elkészített **A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030) akcióterv** (továbbiakban: *Akcióterv*) módosítása csak a folyamat kezdete, az abban foglaltak megvalósítására is nagy hangsúlyt kell fektetni. A folyamatos munkában számítunk a munkacsoport tagok aktív részvételére.

Dr. Beneda Attila helyettes államtitkár úr külön köszöntötte azokat, akik először jelentek meg a munkacsoport ülésen. Elmondta, hogy az Európai Unió Bizottságával intenzív tárgyalások zajlottak az Akcióterv átdolgozásával kapcsolatban. Az Akciótervben tett vállalások teljesítését, ezek közül is kiemelten a civil és szociális partnerek részvételének biztosítását az egyeztetési folyamatokban az Európai Bizottság is folyamatosan nyomon követi. Kiemelte, hogy sikerült minden kételyt eloszlatni, így az akcióterv módosítása már kihirdetésre került a Közlönyben, Magyarország pedig a hivatalos jóváhagyást követően, várhatóan hozzájuthat a fejlesztési forrásokhoz.

Elmondta, hogy a munkacsoport feladata folyamatosan nyomonkövetni a vállalt feladatok teljesítését, illetve, hogy a Bizottság javaslata volt a Nők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport tagjainak bővítése.

Technikai információként felhívta a figyelmet, hogy másfél óra áll rendelkezésre az ülésre, továbbá, hogy előzetesen megküldésre kerültek a munkacsoport tagoknak az ülés tervezett napirendi pontjai. Megkérdezte, hogy a napirendhez kapcsolódó módosító javaslata van-e a jelenlévőknek. A résztvevők javaslatot nem tettek. Ezután felkérte **Kokavec Katalin Főosztályvezető Asszonyt** előadásának megtartására.

2. A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030) akcióterv 2023. évi főbb módosításainak és a jövőbeni feladatoknak az összefoglaló bemutatása

Kokavec Katalin főosztályvezető asszony tisztelettel köszöntött mindenkit. Nagy eredményként értékelte, hogy a Bizottság elismerte az Akciótervet, mint tagállami stratégiai dokumentumot, kiemelte, hogy ehhez az eredményhez mindenki hozzátett A nyár folyamán a munkacsoporti tagok, kormányzati, civil és társadalmi partnerek által véleményezett Akcióterv nagyban hozzájárult annak végleges formájához. Emellett felhívta a figyelmet arra is, hogy néhányan jelezték: a nyári időszak nem feltétlenül alkalmas a dokumentum érdemi átnézésére, így külön hangsúlyozta, hogy amennyiben bármikor bármilyen javaslat felmerül akár az

Akcióterv tartalmával, akár az ahhoz kapcsolódó Intézkedési Tervvel kapcsolatban, a tagok a munkacsoport titkársága részére adott jelzéssel kezdeményezhetik az egyes témák külön megvitatását írásban, vagy a következő munkacsoporti ülés napirendi pontjaként.. A beérkező javaslat megvitatására a következő munkacsoport ülésen időt szánunk, az Akcióterv III. fejezete is tartalmazza, hogy a társadalmi partnerekkel, civil, illetve szociális partnerekkel aktív párbeszédet kell folytatni, így a résztvevők munkája, hozzáadott értéke elengedhetetlen.

Elmondta, hogy az Akcióterv 2030-ig tartó időszakra szól, amelyhez kétéves Intézkedési Tervek kapcsolódnak. Jelenleg a 2023–2024 december 31-ig tartó időszakra szóló Intézkedési terv van hatályban. Az Akcióterv módosításával ennek aktualizált változata is felkerült a dián szereplő linkre. Amennyiben igény van rá, ezt szívesen megküldik külön a tagok részére. Az ülésről emlékeztető készül, amely szintén felkerül a felületre és publikusan elérhető lesz bárki számára.¹

Főosztályvezető Asszony kiemelte előttünk álló feladatként, hogy 2024-ben a 2025-2026. évekre vonatkozó Intézkedési Tervek megalkotása egy kiemelt feladat, melyet a munkacsoport keretében kell majd összeállítani, kérte a tagokat, hogy már most kezdjék el gyűjteni javaslataikat.

Ismételten megköszönte a tagoknak a hozzáadott értéket, amit képviselnek.

Dr. Beneda Attila helyettes államtitkár úr kitért a nők helyzetét vizsgáló legfrissebb Világbank tanulmányra (*Women, Business and The Law, 2021*), amelyben egy kivételével valamennyi vizsgált területen 100%-ot pontszámot értünk el, a nők fizetését kivéve, amely téren még van tennivaló. A jelentés szerint a kereseti plafon keretében maradunk el, kizárólag a felsővezetői réteg van egyenlő bérszínvonalon, így kiemelte, hogy kormányzati szinten is igyekeznek segíteni abban, hogy az egyenlő bérszínvonal a társadalom valamennyi rétegében megvalósulhasson.

Felkérte az új tagokat a bemutatkozásra, elsőként *Dr. Cser Ágnes Elnök Asszonynak* megadva a szót.

3. A Nők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport újonnan felkért tagjainak bemutatkozása

Dr. Cser Ágnes, a Magyarországi Munkavállalók, Szociális és Egészségügyi Ágazatban Dolgozók Demokratikus Szakszervezete (MSZ EDDSZ), és a Hetedik Szövetség elnöke megköszönte a szót Helyettes Államtitkár Úrnak, mindenkit szeretettel köszöntött.

Előadásában hangsúlyozta, hogy a nőknek elsősorban lehetőségekre van szüksége, hogy önismeret után saját útjukat megtervezhessék és megvalósítsák. Kiemelte, hogy több évtized során összegyűjtött tapasztalatokat szeretne felajánlani, hogy ebből mind a kortársai, mind pedig az alatta lévő generációk egymás iránti szolidaritásban tudjanak okulni. Gyermekek vállaló diplomás nők hátrányos helyzetben vannak, mert nem marad önmagukra szabad idejük. Hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a közjó mindenki számára elérhető legyen.

Javasolta, hogy az elfogadott Akcióterv ismét kerüljön megküldésre a munkacsoport tagok részére.

¹ Megjegyzés: Magyar Közlöny 162. száma, a Hivatalos Értesítő 58. száma 1499/2023. (XI. 16.) Korm. Határozat <https://kormany.hu/dokumentumtar/a-nok-szerepenek-erositese-a-csaladban-es-a-tarsadalomban-20212030-akcioterv>
Kereshető hír formában: <https://kormany.hu/hirek/a-nok-szerepenek-erositese-a-csaladban-es-a-tarsadalomban-2021-2030-akcioterv>

Elmondta, hogy az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság tagja 2004 óta, európai önkéntes funkcióban, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, Bizottságnak adnak írásban véleményt az európai uniós jogalkotásról és az uniós csatlakozás óta ő az egyetlen, aki ennek a tagja, így a tagállamok és EU intézmények működéséről sok ismerettel rendelkezik, mely segíti őt a hazai jogalkotásban is és a megfelelő munkavállalói érdekképviseletek kialakításában. Örömet fejezte ki, hogy a Bizottság elfogadta ezt a programot, kérése, hogy a tapasztalatokkal kiegészítve mindig építsünk be újabb megoldásokat.

Felhívta a figyelmet arra, hogy az MSZ EDDSZ és a Hetedik Szövetség mind az egészségügyi, mind a szociális ágazatban, mind például a kormányhivatalokban jelen van és a legfontosabb észrevétel a folyamatos leterheltség, holott a testi, szellemi, lelki egészség alapvető, kiemelt fontosságú, így ennek kellene lennie egy egyfajta nulladik típusú tervnek az akcióterven belül.

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ átalakításával új népegészségügyi program készül, mely kapcsán javasolta, hogy önálló fejezetet szenteljenek a nők egészségének. Sajnálja, hogy a nőekkel foglalkozó kutatások főleg a diplomásokkal, legfeljebb a középfokú végzettséggel rendelkezőkre terjednek ki. Hangsúlyozta, hogy a kutatások terjedjenek ki a 8 általános, illetve az annál kevesebb iskolával rendelkezők, illetve az iskolába nem járó nőkre is. A Nemzeti Népegészségügyi Programunkban legyen felzárkóztatási rész is, ahol speciális intézkedéseket kell hozni pl. az alacsonyabb iskolázottságú nők számára is.

Felhívta a figyelmet továbbá arra is, hogy bizonyos ágazatokban, az EU-hoz való csatlakozáskor outputot kért Magyarország a munkaidő direktíva alól az egészségügyben, pl. így Magyarországon heti 60 óra a munkavégzés, ami önként vállalt túlmunkával akár heti 72 óra is lehet. Nagyon sokan 3 műszakban, vagy 12 órás műszakokban dolgoznak. Az ember biológiai órájára az éjszakai munkavégzés rendkívül negatívan hat, és az éjszakai munkavégzésnek vannak tudományosan bizonyított kísérő betegségei. Ezért ezzel külön kell foglalkozni.

Nézete szerint a szakszervezeteknek a megfelelő élet- és munkakörülményekért kell fellépni. Megjegyezte, hogy hiába kezdeményezte, a munkavállalók egészségének felmérését az egészségügyi és szociális ágazatban. Így ágazatonkénti egészségfelmérés lefolytatását javasolja, valamint az egészségügyi kiadások ésszerű felhasználását.

Jelezte továbbá, hogy nem állnak rendelkezésre adatok az agráriumban dolgozó nőkről. Semmilyen adat nem áll rendelkezésre a nagybirtok rendszerekben alkalmazott alkalmi vagy alkalmazotti státuszban foglalkoztatott nemcsak nőkről, hanem férfiakról sem. Sajnos ugyanez a helyzet a közepes és kisbirtokok esetében is az ún. családi gazdaságoknál is dolgoznak nem családtagok, ezekről sincs elegendő információnk, adatunk. Így az agráriumról sincs elegendő információnk, hogy ott ez hogyan működik miközben a munkavégzés feltételei sok esetben viszontagságosak.

Dr. Beneda Attila Helyettes Államtitkár Úr jelezte, hogy ezzel a témával kapcsolatban a Kulturális és Innovációs Minisztérium hivatalos megkeresést küldött az Agrárminisztérium részére, a nyári véleményezést követő jelzésnek megfelelően, amelyet Elnök Asszony megköszönt.

Dr. Cser Ágnes elnök asszony által tett konkrét javaslatok:

- Annak mintájára, amit az MSZ EDDSZ elért, hogy a nevelőszülői jogállás társadalombiztosítási jogszerző idővé vált, az anyaság elismerése társadalombiztosítási jogszerző időként, mivel a családra fordított idő és gyermeknevelés miatt a nők nyugdíja lényegesen kevesebb, mint a férfiaké és nem elegendő önálló megélhetésre.

- A kormány családpolitikája és demográfiai célkitűzései így garantáltan megvalósíthatókká válnak. A rugalmas munkaidő kötelező bevezetése. Cél, hogy a nőknek legyen a támogatottsága, a társadalom ne csak nyilatkozatokkal ismerje el őket. Az anyák megérdemlik, hogy legyen magánéletük, és szabadon választható karrierjük.

Dr. Beneda Attila helyettes államtitkár úr örömet fejezte ki, ha ebben együtt tud működni. Ezt követően átadta a szót Hercegh Máriának, a Magyar Szakszervezeti Szövetség Nőtagozata vezetőjének.

Hercegh Mária megköszönte a bemutatkozási lehetőséget. A Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége tíz évvel ezelőtt jött létre két autonóm szakszervezeti szövetség egyesülésével, így két különböző kultúrájú és módszertanú szövetség egyesült.

Jelenleg 29 tagszervezetük van, 90 ezer fizető taggal, vegyes a nagyságrend. Az ipari vegyész, illetve a vasas szakszervezet taglétszáma 20 ezer feletti. Az utóbbi több, mint száz éves, és 60% körüli a női tagok aránya. Átalakult a társadalom. Ma már az autóiparban is dolgoznak nők, pl. finom kézi munkában, kábelkötegek összeállításában, kárpitok varrásában is részt vesznek. A kamionsofőrök 20%-a női vezető.

A vegyészek 20 ezer feletti tagot számlálnak, hiszen a gyógyszeriparban nagyrészt nők dolgoznak és a közlekedésben is egyre több nő van. A kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetében 90%-ban nők dolgoznak, tehát több, mint 50 ezer nő nevében mond véleményt, ez nagy megtiszteltetés és felelősség is. A fiatalokkal, nőekkel és nyugdíjasokkal külön foglalkozik a Szakszervezet.

Amikor tíz éve a két „konföderáció” egyesült, láthatóbbá akartak válni; mást, máshogy akartak csinálni. Minden megyében felmérték a nők foglalkoztatási lehetőségeit, elkötelezettek voltak a nők elleni erőszak leküzdése, ami elfogadhatatlan bármilyen formában, valamint a nők és férfiak közötti bérkülönbség csökkentése iránt. Ennek a bérkülönbségnek nincs oka és indoka. Véleménye szerint a munka és magánélet összeegyeztetésére a Munka Törvénykönyve nem tér ki, ennek a munkacsoportnak is kell ez ügyben tenni.

Dr. Beneda Attila helyettes államtitkár úr felkérte Lakatosné Lukács Zsuzsannát, a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége Női Vállalkozói Szekciójának elnökét előadása megtartására.

Lakatosné Lukács Zsuzsanna szeretettel köszöntött mindenkit, és megköszönte a részvételi és bemutatkozási lehetőséget. Elmondta, hogy a Női szekció 2022 novemberében alakult, a VOSZ pedig idén már 35 éves, többek közt egyik legismertebb tevékenysége, hogy Széchenyi kártyaprogramot visz, vállalkozásoknak Széchenyi kártyát kínál.

Kiemelte, hogy a nők érdekében fontos a kormányzat és minden érintett felé képviselni, hogy vállalkozói oldalról is fontos a nők támogatása (nem csak a munkavállalói oldalról), a kettőnek együtt kell érvényesülnie.

Lakatosné Lukács Zsuzsanna 2015 óta foglalkozik női vállalkozásokkal, a SEED Alapítvány ügyvezető igazgatója is, amely női vállalkozások fejlesztését szolgáló programokat valósít meg. A SEED Alapítvány által megvalósított Személyes Vállalkozói Mentorprogram példaként szerepel az Akciótervben is. Felhívta a figyelmet a reziliencia, illetve a mentális egészség jelentőségére a női vállalkozók, mint önfoglalkoztatók és foglalkoztatók esetében is.

A női példaképek szintén fontos szerepet töltenek be a nők gazdasági szerepvállalásának erősítésében, mely során jelentősége van annak is, hogy az országos elismerések között, mint például a Prima Primissima díjak, ahol a gazdaság, a társadalom, a tudomány minden területéről díjazták a kiválóságokat, a női és férfi díjazottak aránya tükrözze, közelítse az egyes területeken megjelenő nők és férfiak arányát.

Fontos továbbá, hogy legyenek helyi, megyei szintű támogató bázisok a helyi női vállalkozások felé, illetve hogy kiderítsük, melyek azok a problémák és gátak, amik akadályozzák a nőket az aktívabb vállalkozói szerepvállalásban. A VOSZ női szekciója azért emelkedik ki minden más női szerveződés közül, mert érdekérvényesítő funkciót tud betölteni a teljes vállalati szektor, így a női vállalkozások esetében is. A VOSZ-on belül az elmúlt fél évben már 14 megyei bázis sikerült kialakítani, támogatókat szerezni, akik felkarolják helyben is ezt az ügyet.²

Dr. Beneda Attila helyettes államtitkár úr megköszönte a felszólalást mindhárom előadónak. Az elhangzottak alapján jelezte, hogy a fokozott női munkavállalói egészség kérdése a következőkben hangsúlyosabb szerepet fog kapni.

4. A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030) akcióterv, 2023-2024. évi Intézkedési Tervében foglalt tevékenységek teljesülésének bemutatása

Annus Gábor, a Családbarát Magyarország Központ szakmai igazgatója előzetesen elmondta, hogy szívesen megküldi a teljes diasort a munkacsoportnak.

A Családbarát Hely tanúsító védjeggyel kapcsolatban elmondta, hogy két formában, Családbarát Munkahely és Családbarát Szolgáltatóhely formában létezik. Szakmai módszertan alapján auditorok megvizsgálják a pályázót, és amennyiben az a szempontoknak megfelel, két évre megkapja a tanúsítványt. A védjegyet gazdasági társaságok, a civil szféra tagjai, a non-profit szervezetek, valamint az állami szféra tagjai is megkaphatják.

A munka-magánélet egyensúlyát kiemelten fontosnak tartja. Szükség van munkavállalói oldalon a segítségre. Jelezte, hogy a tanácsadásban tudnak segíteni, az audit előtt vagy után, hogy merre lenne érdemes fejlődni. Jó gyakorlatokat megosztó workshopokat is szerveznek szektorokat átívelően, így tematizáltan tudnak megbeszélést folytatni egymással. Családbarát Hely, ahol tényleges családbarát intézkedések vannak a munkavállalók és ügyfelek számára is, ahol a munka és magánélet összehangolása meg tud történni, ahol léteznek rugalmas, atipikus foglalkoztatási formák. Milyen kritériumokat vesznek figyelembe? Azt, hogy például milyen juttatási csomagok érhetőek el, van-e cafetéria, a család figyelembevétele megvalósul-e. Például, van-e nyári táboroztatás, munkahelyi gyermekmegőrzés, illetve egyéb, amit a munkavállaló családjának nyújt a munkáltató. Ezeket az intézkedéseket azonban kommunikálni is kell, hogy tudjanak róla tájékozódni a munkavállalók. 2019. júniusában indult el a program, 2412 tanúsítványt adtak ki. Eddig több, mint 330 ezer munkavállalóhoz jutottak el a családbarát intézkedések. Megéri csatlakozni, mert a legjobban teljesítő szervezeteket Kiemelten Családbarát Hely díjjal tüntetik ki több kategóriában. A munkavállalóknak 20 órás tréning típusú képzést tartanak. Ezek része a mentálhigiénés készségek fejlesztése, minősített felnőttképzés, asszertív kommunikáció és stresszkezelés, hatékony idő- és erőforrásgazdálkodás, valamint segítő kapcsolatok kialakításának támogatása. Kiemelte, hogy nemcsak a munkahelyen, hanem a mindennapokban is használhatóak ezek a technikák. A workshopok célja, hogy a résztvevők megismerjék a családbarát helyeken fellelhető jó gyakorlatokat. Ezeken 182 fő vett részt 13 csoportban, a munka-magánélet workshop-on pedig 490 fő 40 csoportban.

Az Egyensúlyban podcast-sorozatban a munka-magánélet egyensúlyával foglalkoznak, a podcast a YouTube-on, a Spotify-on, valamint a család.hu/ podcast oldalon is elérhető. A YouTube eddig 511 ezer megtekintést számlál, a család.hu oldalon 23 ezer, míg a Facebookon nagyjából 600 ezer megjelenésnél tart. Ehhez kapcsolódóan könyvbemutatóval egybekötött kerekasztal beszélgetésre a podcast adásokat bemutató kiadvány megjelenésével egy időben. A

² Lakatosné Lukács Zsuzsanna által tett írásbeli kiegészítés: „Mind a VOSZ. mind a SEED Alapítvány részéről támogatjuk azokat a kezdeményezéseket, melyek erősítik a női vezetők, vállalkozók jelenlétét, így többek között a családbarát munkahelyi programokat, valamint a jövőben a nőket érintő jogszabályok kezdeményezésébe és véleményezésébe szeretnénk bekapcsolódni.”

nők vezetővé válásának támogatását illetően elmondta, hogy a védjegyprogram bővült és a munka-magánélet vonalat egyre jobban erősítik. A nők vezetővé, vállalkozóvá válásának szempontjait is bele akarják vinni, az Év Női Menedzsere díj előkészítéseképpen szakmai egyeztetéseket kezdeményeztek, hiszen más szakmai szervezeteket is igyekeznek bevonni a folyamatba.

Kottáné dr. Baranyi Mária Erzsébet főosztályvezető asszony az állam szerepvállalását mutatta be a díjakat adományozását illetően. 2010 óta létezik a Családokért Díj, Csák János miniszter úr adományozta a 2023.évben.

Elmondta, hogy a Családokért Díjat azok kaphatják, akik önzetlenül és példa értékűen járulnak hozzá a családalapítás és a gyermeknevelés támogatásához, akik tevékenyen dolgoznak a családok jólétének növelése érdekében, akik kiemelkedő szakmai, közszolgálati munkát végeznek a családvédelem és az örökbefogadás területén, valamint, akik az idősek emberi méltóságának, családi kapcsolataik fenntartásának és erősítésének támogatásával foglalkoznak. Az idei év díjazottjaival kapcsolatban elmondta, hogy olyan segítő szakmákból jönnek, azokból a főként nőket foglalkoztató szakmából, ahol akár 70 órában nőként, családayaként állnak helyt, és akik a kollégák előtt is példaként szolgálhatnak. Idén 10 díjazott részesült ebben az elismerésben, a Családok Nemzetközi Napja alkalmából került megrendezésre a díjátadó. A Családbarát munkahely díjjal együtt került átadásra egy közel 200 fős rendezvényen.

A Családbarát munkahely-díj minden évben átadásra kerül 2010 óta, mostanra brand-dé nőtte ki magát. 2011-ben új arculatot kapott és pályázati formában kerül meghirdetésre. 4 kategóriában hirdetnek díjazottakat, a kis-, közép- és nagyvállalatok, valamint a költségvetési szervek kategóriájában. Elmondta, hogy ha egy munkahely ilyen díjjal rendelkezik, akkor hamarabb fog álláshelyre pályázni pl. egy kismama, vagy olyan nő, aki idős személyt gondoz, hiszen ide biztonságban jöhet, a 8 órája is biztonságban van, illetve, ha hamarabb kell esetleg eljönni, vagy betegség merül fel, az sem jelent gondot. 2015-től 545-ös pályázati szám volt, utána volt egy kis visszaesés, de idén megint 361 pályázóval tudtunk számolni

A bírálati szempontrendszer kialakítása során a kisgyermekesekre kiemelten koncentráltak. Arra is hangsúlyt helyeztek, hogy milyen a nők és férfiak foglalkoztatási aránya. A 14 éves kor alatti gyermekkel rendelkezőket tekintették kisgyermekesnek. Értékelték azt is, hogy pl. volt-e bölcsődei nevelés. Idősekre is koncentráltak, vagy visszafoglalkoztatott más nyugdíjasokra. Ők mentorprogram keretein belül vissza tudták adni a tapasztalatokat a fiatalabb generáció számára. 71 nyertes volt, akik 5 millió vissza nem térítendő támogatást kaptak, valamint egy éven keresztül a családbarát munkahely emlékdíjat elhelyezhette a munkahelyén és viselni jogosult, álláskeresésnél is jogosult feltüntetni és használni.

Egyénre hatottak és az egyén tudott hatni a közösségre is.

Újító megoldásokat szívesen fogadnak, kíváncsi, hogy a résztvevők hogyan látják a pályázatot, köszönettel fogadja a visszajelzéseket, javaslatokat ezzel kapcsolatban.

Dr. Levendovszky János, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tudományos és innovációs rektorhelyettese megköszönte a meghívást. Elmondta, hogy előadásában a Műegyetem jó gyakorlatairól, a női esélyegyenlőség kérdésében tett rendelkezésekről lesz szó, arról, hogy egy egyetem mit tehet a női esélyegyenlőségért.

Szerinte fontos, hogy a kiválóság a teljes misszióspektrumban, oktatás, kutatás, innováció stb. terén lehetőséghez jusson. Fontosnak tartja a tehetségek bekapcsolását a kiválóságba, kiemelten pedig azt, hogy hogyan lehet a tehetségek bevonását szélesíteni, kiváltképp a nők bevonását. Ehhez viszont arra van szükség, hogy a tudományos karrier és család összeegyeztethetővé váljon.

Fontos az egyetem szellemisége és a Műegyetem felszabadult, inspiráló légköre, ahol a család és karrier összeegyeztethető, egy értékrend része, de ez az értékrend belülről fakad. A jó gyakorlatok célja, hogy ez a szellemiség terebélyesedjen.

Elmondta, hogy a STEM (vagyis az MTMI) területen nagyon alulreprezentált a nők aránya. Az akadémia osztályai közül van, ahol csak 2.7% a nők aránya, de a kutatónők vonatkozásában is szignifikáns a szakadék. A Műegyetemen a hallgatói oldalon 30% feletti a nők aránya, de pl. MTA nagydoktorok esetében, ami az egyetemi tanári kinevezés feltétele, csak 5,4% a nők száma. Az oktatói kutatói állományban van olyan kar, ahol ez csak 6-7%, előre kell tehát ebben lépni, ehhez stratégiát alkottak, horizontális programokat dolgoztak ki és ennek végrehajtását ellenőrzik.

A BME rendelkezik „Gender Equality Plan”-nel, a Horizon Hero pályázatokon ezt hivatkozzák. Fontos a karriert illetően a nők támogatása, a nemek reprezentációjának kihangsúlyozása, illetve, hogy nemi dimenziók is érvényesüljenek az oktatásban, kutatásban.

Programjuk 3 pillérré épül:

1. Lányok napja. A horizontális programra térve elmondta, hogy megszervezik a Lányok napját, kiemelten hangsúlyozva a női tudományos karrier vonzerejét, valamint bemutatva a sikeres női kollégák életútját, erről kiadvány is készül.

2. A Pécsi Eszter tanári díjat illetően elsőként elmondta, hogy ő volt az első nő, aki a Műegyetemen oklevelet szerzett. Ez a középiskolai tanárok számára elérhető pályázat, ami arra irányul, hogy a középiskolás lányokat bátorítsák a STEM pályák választására.

Rátérve a Családbarát egyetemi atmoszféra kialakítására elmondta, hogy felmérést végeztek, hogy mi okozta a legnagyobb nehézséget, melyre többek között a válasz az volt, hogy a kutatásra fordított idő biztosítása, így időmenedzsmenthez kapcsolódó igények merültek fel.

3. A Családbarát Egyetem. Ennek részeként bemutatásra került a „Vissza a tudományba” program. Ez egy reintegrációs program, melynek célja, hogy a családalapítás és a tudományos karrier összeegyeztethető legyen. Fontos azon lehetőség biztosítása, hogy ha az édesanya otthon van a gyerekekkel, akkor is tudjon pl. publikációt vállalni, anyagi támogatást kapni. A zsűri ezeket a publikációkat véleményezi, valamint monitorozza az előrehaladást.

A Családbarát Egyetem programhoz tartozik az is, hogy be lehessen nyugodtan jönni a gyerekekkel, ezért pelenkázó, szoptató helyiségek, gyermekmegőrző játszószooba áll rendelkezésre.

A műegyetem életpálya tervezési kurzusokat is szervez, melyen évente mintegy 300 gyerek vesz részt. Céljai: a STEM felé való orientáció. Összehasonlításképpen elmondta, hogy pl. Izraelben, Dél-Koreában már óvodás korban megkezdődik ez az orientálás játékos foglalkozásokon keresztül.

Zárásként elmondta, hogy az előadás a jó gyakorlatoktól kiindulva az attitűd formálásig tartott, fontos a hallgatói létszám növelése, a kutatók számának növelése. Mindezt Esélyegyenlőségi, Tehetség, és Tudományos bizottság segíti.

Dr. Beneda Attila helyettes államtitkár úr megköszönte az előadást. Nézete szerint a családbarát gondolatvilág nagyon fontos, kérte, hogy másik alkalommal még konzultáljanak erről. Megkérdezte, hogy van-e bármi gondolat, észrevétel, kérdés az elhangzottakhoz?

Hercegh Mária, a Magyar Szakszervezeti Szövetség (MASZSZ) Nőtagozatának vezetője elmondta, hogy a családbarát szellemiség nem 2010-től ered, hanem már legalább 10 évvel

korábban jelen volt, hiányolta az előzmény bemutatását Annus Gábor szakmai igazgató úr előadásából. 3 javaslatot fogalmazott meg:

1. A nők-férfiak közötti bérkülönbséggel kellene foglalkozni, hiszen 2026-ban jelentést kell tenni a 2025-ös állapotról. Nézete szerint ezzel nem foglalkozunk intenzíven, a munkáltatók sem. Metódusra van szükség, hogy mit mivel kell összemérni. Ezzel foglalkozni kell.
2. A munkahelyi erőszak témája a Munka Törvénykönyvében csak egy mondatban szerepel, ahol kimondja, hogy az egészséges és biztonságos munkavégzési helyhez joga van a munkavállalónak. Elmondta, hogy a probléma pl. a közlekedésben, kereskedelemben nagyon jellemző. November 25. a Nők elleni erőszak megszüntetésének világnapja. Sok még a teendő e téren.
3. A munka-magánélet összeegyeztetése kapcsán kitért arra, hogy szerinte nagyon fontos az apák szempontja is, nézete szerint az apák sokszor „bankkártyaként” működnek, későig dolgoznak, a gyermekeket nem látják. Fontos a két felet (nőket-férfiakat) egyformán kell kezelni.

Dr. Cser Ágnes a Magyarországi Munkavállalók, Szociális és Egészségügyi Ágazatban Dolgozók Demokratikus Szakszervezete (MSZ EDDSZ) és a Hetedik Szövetség elnöke észrevételezte, hogy Kottáné dr. Baranyi Mária Erzsébet főosztályvezető asszony előadásában hivatkozott a családbarát munkahely 2010-es indulására.

Dr. Varga Judit főosztályvezető asszony az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala képviselőjében a várandós nők próbaidő alatti elbocsátását illetően tett fel kérdést.

Dr. Beneda Attila helyettes államtitkár úr jelezte, hogy következő alkalommal külön napirendi pontot szentelünk a témának.

Dr. Novák Krisztina jogvédelmi biztos az Integrált Jogvédelmi Szolgálat képviselőjében arra hívta fel a figyelmet, hogy a nevelőszülői ellátásban és a gyermekotthonban élő gyermekek (közel 23 ezer fő) leendő családanyák és apák, de a legújabb statisztikai adatok alapján körükben a 14-18 éves korban történő szülések száma növekszik. Az IJSZ véleménye szerint a minisztériumnak a szülés/szülővé válás felelősségével kapcsolatos edukációs programot kellene kidolgoznia a kiskorúak részére. Ők rendelkezésre állnak ennek kidolgozásában.

Dr. Cser Ágnes a Magyarországi Munkavállalók, Szociális és Egészségügyi Ágazatban Dolgozók Demokratikus Szakszervezete (MSZ EDDSZ) elnöke javasolta, hogy írásban meg kellene küldeni a javaslatokat, ötletbörzét kellene tartani a következő ülésen. Amit Dr. Novák Krisztina mondott, az alapvető követelmény, felzárkózásra ő is utalt, ami nagyon fontos. Az Agrárminisztérium számára küldött levelet külön köszöni.

Dr. Beneda Attila helyettes államtitkár úr jelezte, hogy emlékeztető készül. Ha ötleteket kapunk az nagy segítség, a GYED kiterjesztésével már léptünk előre. Fontos, hogy egyetemista édesanya legyen minél több.

Magyarország Európai Unió elnöksége 2024-ben lesz. A munka-család egyensúly a családpolitikánk egyik alappillére. Előrelépési lehetőségeken dolgoznak, köszöni az ötleteket. A hazai foglalkoztatottsági előrejelzések számos jó gyakorlatokat rejtenek, köszönjük, ha ebben is aktívak lesznek.

További kérdés, javaslat és észrevétel nem érkezett

Dr. Beneda Attila helyettes államtitkár úr végezetül megköszönte a megjelenteknek a részvételt, az inspirációt, ötleteket és a hatékony közreműködést.

Budapest, 2023. december 14.